

Scenariusz debaty

Od rywalizacji do współpracy.

Uczymy się sami, razem czy obok siebie?

W świecie dorosłych bywa różnie – czasem rywalizujemy, czasem współpracujemy. Jaki model działania dominuje w szkole? Czy to dobrze? Niniejszy scenariusz debaty ma wspierać refleksję nad tym, czy edukacja to proces jednostkowy czy grupowy, a także nad przełożeniem tych spostrzeżeń na wnioski dotyczące społeczeństwa dorosłych, czyli absolwentów i absolwentek szkół.

Potrzebne materiały

- flamastry/markery
- duże arkusze papieru (obrus papierowy)
- projektor
- nagłośnienie/mikrofony (jeśli potrzebne)
- stoliki, przy każdym kilka krzeseł

Przed rozpoczęciem debaty

Przygotuj salę: w zależności od liczebności oddziału ustawcie od trzech do pięciu stolików z odpowiednią liczbą krzeseł (przy każdym stoliku od czterech do sześciu miejsc siedzących). Przykładowo, jeśli masz w klasie 24 osoby, ustawcie cztery stoliki – każdy dla sześciu osób.

Na każdym stoliku rozłóżcie papierowy obrus – może to być papier pakowy, flipchartowy albo sklejone kartki A3. Na każdym stoliku przydadzą się markery lub flamastry.

Jeśli podopieczni jeszcze się nie znają, poproś uczestników i uczestniczki o wypisanie imion: rozdajemy uczestnikom i uczestniczkom naklejki i prosimy o wpisanie na nich imion – możecie użyć taśmy malarskiej lub naklejanych etykiet na koperty. Dzięki temu łatwiej i przyjemniej będzie toczyła się dalsza rozmowa.

Plan debaty

Część wstępna | 15 min

[używajcie prezentacji]

- Powitaj uczestników i uczestniczki.
- Poinformuj, że spotykacie się, by przekazać waszą opinię decydentom przygotowującym zmiany w edukacji. Wzmocnij uczestników podkreślając, że to oni

są ekspertami od edukacji, mają aktualną wiedzę i wgląd, jak wygląda szkoła teraz, a także, co jest najbardziej potrzebne młodym ludziom w XXI wieku.

- Przedstaw krótko plan debaty, poinformujcie, że planowana jest przerwa.
- Poinformuj, że wnioski i opinie, które wyrażą uczestniczki i uczestnicy rozmowy zostaną przekazane Instytutowi Badań Edukacyjnych – instytucji odpowiedzialnej za przygotowanie koncepcji zmian w edukacji.
- Zaproponuj zasady dobrej rozmowy – możecie je też zmodyfikować i dostosować do własnych potrzeb. Przykładowe zasady, które możecie wykorzystać w swojej debacie:
 1. Skup się na tym, co ważne.
 2. Dokładaj swoje pomysły do dyskusji.
 3. Mów, co myślisz i czujesz.
 4. Słuchaj, żeby zrozumieć.
 5. Łącz ze sobą pomysły.
 6. Wspólnie nasłuchuj nowych refleksji i głębszych pytań.
 7. Baw się, bazgraj, rysuj – zachęcamy do pisania na obrisie!
 8. Baw się dobrze!

Od rywalizacji do współpracy. Uczymy się sami, razem czy obok siebie? | 70 min

Wstęp: Przedstaw tematy debaty [prezentacja]. Powinno być ich tyle, ile stolików dyskusyjnych. Trzy pierwsze tematy są konieczne do omówienia, ale z piątego lub czwartego i piątego możesz zrezygnować – zostały dodane dla najliczniejszych oddziałów klasowych.

1. **Przymus porównywania się.** Czy często porównuje się własną ocenę szkolną z ocenami kolegów i koleżanek? Po co? Czy rodzice pytają o to w domu? Jakie uczucia może wzbudzać porównywanie się? Czy ma wpływ na atmosferę w klasie?
2. **Szkoła wobec jednostki czy wobec grupy?** Jak wam się wydaje - wasza szkoła wzmacnia czy osłabia rywalizację czy raczej współpracę? Przypomnijcie sobie różne szkolne inicjatywy, projekty i konkursy z ostatnich miesięcy.
3. **Dalekosiężne skutki.** Jak myślicie, jak doświadczenie rywalizacji albo współpracy w edukacji może wpływać na przyszłe nawyki i umiejętności? Czy dorosłym życiu brakuje nam rywalizacji czy raczej współpracy?
4. **Owoce współpracy.** Czy potraficie podać przykłady aktywności szkolnych, które wykonywaliście grupowo, a które przyniosły świetne rezultaty? Takie, których nie dałoby się osiągnąć w pojedynkę?
5. **Szkoła bez rywalizacji.** Czy da się osiągać dobre efekty edukacyjne, jeśli się w ogóle nie rywalizuje z innymi? W jakich okolicznościach byłoby to możliwe?

Przebieg:

- Zaproś uczestników i uczestniczki do stolików, przy których będą dyskutowali na wymienione wyżej tematy. Dobrze byłoby, gdyby przy każdym stoliku była taka sama liczba osób.

- Poproś, by zgłosił się gospodarz/gospodyni stołu lub aby grupy wyznaczyły osobę, która streszcza to, co powiedziały poprzednie grupy, zachęca do dalszej dyskusji i prezentuje wnioski w części podsumowującej debatę.
- Rozmowa przy stoliku trwa 8 minut, po czym następuje zmiana i wszyscy poza gospodarzem/gospodynią stolika przenoszą się do pozostałych stolików i omawiają inne tematy. **Zaplanuj tyle zmian, by ta część zajęć potrwała ok. 45 min – potrzeba jeszcze co najmniej 20 minut na podsumowanie.**
- Zachęć uczestników i uczestniczki do zapisywania bądź rysowania swoich pomysłów (na papierowych obrusach lub kartkach „przypisanych” do stolika), aby następne grupy mogły się do nich odwoływać.

Podsumowanie:

- Gospodarze wszystkich stolików lub inne chętne osoby przedstawiają wnioski z prac danego stolika na forum.
- Następnie uczestnicy i uczestniczki wymieniają ogólne wrażenia o debacie.

Zakończenie debaty | 5 min

- Podziękuj uczestnikom i uczestniczkom za udział i zaangażowanie.
- Przypomnij, co dalej będzie się działo z wnioskami [slajd].
- Poinformuj, że krótka relacja z debaty znajdzie się na stronie SOS dla Edukacji.
- Zaproś do organizacji kolejnych debat w następnych miesiącach [slajd z tematami].

Wypełnienie formularza z relacją z debaty

- Wypełnij formularz online z krótką relacją z debaty, uzupełniając kolejne jego pola.
- Dołącz 2-4 zdjęcia z wydarzenia (po uzyskaniu wcześniejszej zgody uczestników na publikację ich wizerunków).